

Josefine Weinberg
Trafikplanering
08-508 263 51
josefine.weinberg@stockholm.se

Till
Trafik- och renhållningsnämnden
2012-10-18

Upprustning av gågatudelen på Götgatan. Reviderat inriktningsbeslut.

Förslag till beslut

1. Trafik- och renhållningsnämnden godkänner förslag till inriktning för upprustning av Götgatan till en uppskattad kostnad av 15 Mnkr och ger kontoret i uppdrag att arbeta vidare med projektet i enlighet med tjänsteutlåtandet.
2. I samråd med socialförvaltningen inleda dialogen med externa aktörer som påverkas av uteserveringarnas placering samt att ta fram ett gestaltungsprogram för uteserveringarna.
3. Trafik- och renhållningsnämnden återkallar tidigare genomförandebeslut från 2006-05-16 om upprustning av Götgatan.

Per Anders Hedkvist
Förvaltningschef

Mattias Lundberg
Avdelningschef

Sammanfattning

Kontoret anser att åtgärder för att förbättra nuvarande situation på Götgatans gågatudel bör vidtas men att det tidigare upprustningsförslaget från 2006, som det finns genomförandebeslut om, inte fullt ut åtgärdar de problem som identifierats. För att se vilken utformning som är den mest optimala har kontoret utrett olika alternativa sektioner och analyserat för- och nackdelar med dessa.

I utredningsskedet har det funnits två övergripande mål som ska uppfyllas:

1. Förbättra tillgängligheten till gångbanorna.
2. Minska konflikterna mellan gående och cyklister.

Det förslag som kontoret förordar är en totalombyggnad med en tredelad gata utan nivåskillnad. I gatumitt föreslås en blandyta, en gemensam yta där alla trafikslag samspelar. Blandytan har i stort sett samma bredd som dagens körbana. Utöver att det inte finns några kantstenar är den största skillnaden gentemot dagens gata att uteserveringarna placeras i blandytan. Detta förbättrar tillgängligheten, ger zoner invid fasaderna som bara är ämnade för gående samt ger utrymme för större uteserveringar. Arbetet med att ta fram ett slutgiltigt förslag till utformning kommer göras när det finns ett inriktningsbeslut.

Ett parallellt stråk för cykeltrafik föreslås skapas på Repslagargatan. Gågatudelen på Götgatan ska vara tillgänglig för cykeltrafik, men inte inbjuda till höga hastigheter. Med Repslagargatan som ”ventil” kan Götgatan avlastas och erbjuda cyklister ett alternativ då det är som flest gående på Götgatan.

Utgifterna för upprustningen av Götgatan har grovt uppskattats till 15 Mnkr, inklusive ett påslag för allmänt oförutsett på 30 %. En mer exakt kalkyl kommer tas fram i samband med en eventuell projektering. Medel för genomförandet bedöms kunna inrymmas i kommande flerårsprogram. Därtill kommer utgifter för Repslagargatan, som blir ett eget projekt.

Kontoret föreslår att trafik- och renhållningsnämnden godkänner förslag till inriktning för upprustning av Götgatan till en uppskattad kostnad av 15 Mnkr och ger kontoret i uppdrag att arbeta vidare med projektet i enlighet med tjänsteutlåtandet. I det ingår bland annat att i samråd med socialförvaltningen inleda dialogen med externa aktörer som påverkas av uteserveringarnas placering samt att ta fram ett gestaltningsprogram för uteserveringarna. Vidare föreslås att trafik- och renhållningsnämnden återkallar tidigare genomförandebeslut från 2006-05-16 om upprustning av Götgatan.

2012-09-26
TJÄNSTEUTLÅTANDE
DNR T2011-320-04303

Bakgrund och befintlig situation

Götgatan är ingen vanlig gågata. Samtidigt som den är ett mycket populärt shopping- och flanörstråk är den en del av ett av stadens mest frekventerade cykelstråk. Gatan är dessutom med sin bredd på ca 12 m relativt smal. Detta skapar oundvikligen konflikter.

På morgonen rör sig cyklister framförallt norrut, från stadens södra delar in mot City. Många fotgängare kommer samtidigt ut från tunnelbaneuppgångarna. När butikerna öppnar ändrar gatan karaktär och framåt eftermiddagen är de gående i majoritet och cykelpendlarna får ta sig fram på fotgängarnas villkor. Klagomålen rör framförallt dålig framkomlighet (cyklister), bristande tillgänglighet (gående och cyklister) och otillgängliga gångbanor (gående). Det sistnämnda för att gångbanorna delvis blockeras av uteserveringar och ”gatupratare”. Personer med funktionsnedsättning har svårt att ta sig fram på gångbanorna och tvingas ner på ”körytan” vid varje servering. Att kantstenarna är höga försvårar detta. Bilisterna respekterar trafikregleringarna och det är förhållandevis få som kör och parkerar på gatan.

I december 2004 ändrades trafikföringen på Götgatan och sträckan mellan Högbergsgatan och S:t Paulsgatan blev gågata. Ett och ett halvt år senare, i maj 2006, fattade dåvarande trafiknämnden genomförandebeslut om upprustning av gatumiljön på Götgatsbacken enligt kontorets förslag (Dnr T2006-410-00569). Kostnaden beräknades till 12,6 Mkr. På grund av ekonomiska omprioriteringar har projektet inte utförts.

Kontoret anser att åtgärder för att förbättra nuvarande situation bör vidtas, men att det tidigare upprustningsförslaget från 2006 inte fullt ut åtgärdar de problem som identifierats. För att se vilken utformning som är den mest optimala har kontoret utrett olika alternativa sektioner och analyserat för- och nackdelar med dessa. Allt från mycket enkla lösningar, där den enda åtgärden som föreslås är att uteserveringarna flyttas ut från gångbanorna, till en totalombyggnad av gågatudelen har studerats (se bilaga 1).

I utredningsskedet har det funnits två övergripande mål som ska uppfyllas:

1. Förbättra tillgängligheten till gångbanorna.
2. Minska konflikterna mellan gående och cyklister.

Andra mål är att behålla, och om möjligt utöka, serveringsytorna samt att komplettera med offentliga sittplatser, fler och större skräpkorgar och mer cykelparkering.

Ärendets beredning

En arbetsgrupp på kontoret med sakkunniga inom trafikplanering, landskapsarkitektur, upplåtelse, tillgänglighet, belysning, drift samt underhåll har varit involverad i framtagandet av den bilagda rapporten. Kontakt har tagits med tillståndsenheten på socialförvaltningen för att få försäkran om att de kan ge tillstånd för att servera alkohol, trots att uteserveringarna inte ligger i direkt anslutning till verksamheterna.

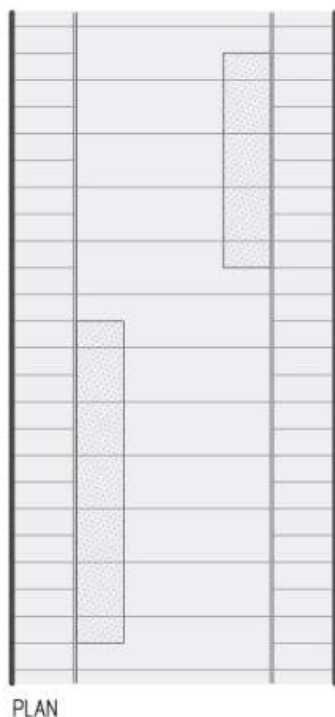
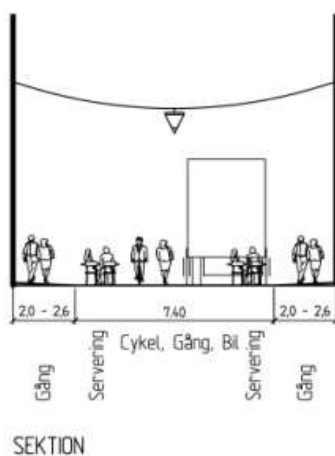
Förslaget och dess konsekvenser

Gestaltning

Arbetet med att ta fram ett slutgiltigt förslag till utformning kommer göras när det finns ett inriktningsbeslut. Villkoret är att beläggningen ska vara anpassad för alla trafikslag, fungera för personer med funktionsnedsättning, vara lätt att drifta och underhålla och vara ekonomiskt genomförbar. Gatan kan komma att få ett eget uttryck, men ska på ett bra sätt ansluta till omkringliggande gator och stadens ”standard”.

Det förslag som kontoret förordar (se alt. 6 på sid 17-23 i bilaga 1 samt bilaga 2) är en totalombyggnad med en tredelad gata utan nivåskillnad. I gatumitt föreslås en blandyta, en gemensam yta där alla trafikslag samspelar. Blandytan har i stort sett samma bredd som dagens körbana. Utöver att det inte finns några kantstenar är den största skillnaden gentemot dagens gata att uteserveringarna placeras i blandytan. Detta förbättrar tillgängligheten, ger zoner invid fasaderna som bara är ämnade för gående samt ger utrymme för större uteserveringar.

Tanken är att gatubeläggningen på gågatuavsnittet ska särskiljas från de omkringliggande asfaltsbelagda körbanorna. Förslaget är en slät beläggning av storgatsten och betongmarksten från standardsortimentet i blandytan och betongplattor på gångytan. Smågatsten föreslås närmast bebyggelsen för att ta upp variationer i fasadlivet.

Principer för mått och disposition av gaturummet. Förslaget i sin helhet finns på sid 17-23 i den bilagda rapporten.

Uteservering

Uteserveringarna flyttas ut från fasaden till blandytan. I förslaget är samtliga serveringar 1,7 m djupa, vilket innebär en generell breddning. Med undantag från tre uteserveringar, som på försök har en tillståndsgiven bredd på 2,0 m respektive 2,4 m, är samtliga ca 1,0 m i dagsläget. Önskvärt är att uteserveringarna, precis som i dag, tillåts från kl 11. Detta för att minimera konflikter med varutransporter.

Det är enligt ordningslagen polismyndigheten som utfärdar tillstånd för upplåtelser av offentlig plats. Kommunen är remissinstans med vetorätt och kan ställa villkor för tillståndet, med hänsyn till skötsel, stadsbild, trafik etc. Det finns inget i ordningslagen som hindrar polisen från att lämna tillstånd för uteserveringar på det sätt som föreslås.

Att uteserveringarna inte ligger dikt an mot fasaden påverkar inte möjligheten att få serveringstillstånd. En konsekvens av uteserveringarnas läge kan dock bli att socialförvaltningen, vid tillståndsgivning av serveringstillstånd, villkorar att försäljning av alkoholhaltiga drycker enbart får ske genom bordsservering.

För att samordna uteserveringarnas möblering och utrusning bör ett program som tar ett samlat grepp om gestaltningen tas fram och förankras med fastighetsägarna och deras hyresgäster. Syftet är att hålla samman uteserveringarnas karaktär vad gäller färgskala och material. Planen är att ange materialtyp och referenser som förslag samt att, om det blir aktuellt med flyttbara staket eller parasoller, hålla dem enhetliga.

Motorfordon

Förslaget bygger på att dagens trafikreglering behålls. Götgatan ska, som i dag, vara skyltad som gågata. Mellan Högbergsgatan och Svartensgatan samt mellan Hökens Gata och S:t Paulsgatan råder dessutom, utöver gågaturegleringen, förbud mot motorfordonstrafik mellan kl 11 och 06. Sträckan mellan Svartensgatan och Hökens Gata har en mildare reglering, och är endast skyltad som gågata. Det gatuavsnittet måste hållas öppet hela dygnet för att Svartensgatans och Hökens Gatas trafiksystem ska fungera.

Angöring till merparten av fastigheterna sker från Götgatan. Ett undantag är Brunogallerian, som har sitt lastintag på Repslagargatan. Sittplatser, skräpkorgar och cykelparkering i blandytan dämpar hastigheten och förhindrar att fordon körs upp på gångytorna.

Gående

Uteserveringar som ligger ett par meter från fasaderna och en gata i samma nivå gör att gatan blir helt tillgänglig. Gående kan orientera sig efter fasaden, gå längs med och korsa gatan på ett mycket bättre sätt än med dagens utformning. För fotgängare som upplever fordonstrafiken som obehaglig medger gångytorna närmast fasaderna rörelse längs med gatan utan att behöva gå i blandytan.

Cykeltrafik

Cykeltrafiken sker på blandytan och cykelparkering anordnas såväl på Götgatan som på tvärgatorna. Götgatans trånga gatusektion gör det svårt att rymma den omfattande cykeltrafiken. För att avlasta Götgatan och erbjuda cyklister ett alternativt stråk planeras förändringar på Repslagargatan och S:t Paulsgatan.

Kringåtgärder på Repslagargatan, S:t Paulsgatan och Höbergsgatan

En avgörande fråga i planeringen av Götgatan är att ett parallellt stråk för cykeltrafik föreslås skapas på Repslagargatan. Gågatudelen på Götgatan ska vara tillgänglig för cykeltrafik, men inte inbjuda till höga hastigheter. Med Repslagargatan som ”ventil” kan Götgatan avlastas och erbjuda cyklister ett alternativ då det är som flest gående på Götgatan. För att Repslagargatan ska bli en laglig, alternativ cykelförbindelse i båda riktningarna krävs att enkelriktningarna på Repslagargatan och S:t Paulsgatan åtgärdas.

Förslaget innebär att en motriktad cykelbana byggs utanför den östra gångbanan på Repslagargatan och att parkeringen flyttas till den västra sidan av gatan (se sid 25 i den bilagda rapporten).

Motsvarande lösning ryms inte på S:t Paulsgatan och flera alternativa utformningar har diskuterats. Det mest radikala, och det som egentligen krävs för att få ett tillräckligt breddmått för cyklister, är en ny ramp för motriktad cykeltrafik utanpå den befintliga konstruktionen.

I kv. Schönborg 6, i korsningen Götgatan/S:t Paulsgatan, planeras en på- och tillbyggnad av fastigheten. Fastighetsägaren önskar bl. a. utöka handelsytorna med en tillbyggnad över den befintliga angöringsgatan invid S:t Paulsgatan. När planarbetet genomförts är det möjligt att bedöma om, när och hur en ombyggnad av kv. Schönborg 6 kan ske. Om planerna på exploatering realiseras får S:t Paulsgatan en ny utformning, där cykeltrafik i båda riktningar är en förutsättning.

Det kan konstateras att en ny ramp är svår att motivera om gatan snart ska byggas om. En mindre omfattande förändring i form av exempelvis en målad motriktad cykelbana är dock varken kostsam eller avhängig exploateringen. Följden av en sådan lösning är att parkeringsplatserna på gatuavsnittet mellan Repslagargatan och Götgatan utgår och att de ersätts av en lastplats.

För att göra cykelstråket via Repslagargatan mer attraktivt och trafiksäkert föreslås att cyklister från Repslagargatan får företräde gentemot trafik västerifrån på Högbergsgatan och att fartdämpande åtgärder byggs vid övergångsställena.

Ekonomi

Investering

Utgifterna för upprustningen av Götgatan har grovt uppskattats till 15 Mnkr, inklusive ett påslag för allmänt oförutsett på 30 %. En mer exakt kalkyl kommer tas fram i samband med en eventuell projektering. Medel för genomförandet bedöms kunna inrymmas i kommande flerårsprogram.

De föreslagna ombyggnaderna på Repslagargatan, S:t Paulsgatan och Högbergsgatan är ännu inte kostnadsberäknade, men förväntas rymmas inom kontorets delegation.

Drift

En avvikande gatubeläggning och möblering med fler sittplatser, skräpkorgar och cykelparkeringar får till följd att drift- och underhållskostnaderna ökar något.

Tidplan

Givet att projektering pågår under hösten/vintern 2012-2013 kan ett genomförandebeslut fattas under våren 2013. Upphandling kan då ske 2013 och genomförandet kan påbörjas 2014.

Genomförandet av kringåtgärderna på Repslagargatan, S:t Paulsgatan och Högbergsgatan bör slutföras innan en entreprenad på Götgatan påbörjas. Under förutsättning att en av stadens upphandlade s.k. årsentreprenörer utför arbetet kan det påbörjas 2013.

Risk och osäkerhet

Då de bedömda utgifterna baseras på en schablonmässig kostnadsbedömning är ekonomin en osäker parameter. Få anbud med höga entreprenadpriser och ett utförande i många etapper, eftersom gatan är så intensivt använd, kan komma att påverka kostnaderna för genomförandet. En annan riskfaktor är hur förslaget med uteserveringar i blandytan mottas av de berörda verksamheterna.

Samråd

Alla som bor eller verkar på den aktuella delen av Götgatan kommer få möjlighet att utvärdera förslaget till upprustning. Tanken är att på plats beskriva att projektet är på gång och inhämta synpunkter. Dialogen planeras ske nästa år, i samråd med

socialförvaltningen. Finns det intresse kan representanter för fastighetsägarna eller hyresgästerna ingå i arbetsgruppen som behandlar uteserveringar.

Trafikkontorets förslag

Kontoret föreslår att trafik- och renhållningsnämnden godkänner förslag till inriktning för upprustning av Götgatan till en uppskattad kostnad av 15 Mnr och ger kontoret i uppdrag att arbeta vidare med projektet i enlighet med tjänsteutlåtandet. I det ingår bland annat att i samråd med socialförvaltningen inleda dialogen med externa aktörer som påverkas av uteserveringarnas placering samt att ta fram ett gestaltungsprogram för uteserveringarna. Vidare föreslås att trafik- och renhållningsnämnden återkallar tidigare genomförandebeslut från 2006-05-16 om upprustning av Götgatan.

Slut